

quas vobis ad regnum a dimisimus, ut non proponas A
'Lamb. proponas] amicitiam regum Langobardorum.
amori principis apostolorum, sed velocius et sub
nimia festinatione sentiamus, post Deum, tuam
consolationem, ad nostram defensionem, ut in om-
nibus gentibus declaretur vestra fides, et bonum
nomen: quatenus et nos cum propheta mereamur
dicere: *Exaudiat te Dominus in die tribulationis,*
protegat te nomen Dei Jacob. Harum autem littera-
rum portitor, Anchard vester fidelis, quod oculis
suis vidit, et nos ei injunximus, omnia tuæ benignæ
excellentiæ viva voce enarrabit. Et petimus bonita-
tem tuam coram Deo teste et iudice, ut nimis festi-
nanter nostros lenias dolores, et lætambunda nobis
celeriter mittes [Lamb., mittas] nuntia, ut læti effecti
animo, die noctuque, pro te tuisque fidelibus, coram
sacris sanctorum principum apostolorum Petri et
Pauli Confessionibus Domino fundamus preces.

II.

23 ITEM EPISTOLA GREGORII SECUNDA.

AD CAROLUM MISSA.

*Similiter pro defensione sanctæ Ecclesiæ.**(An. Dom. 739, Cod. Car. II, chron. 2.)*

ARGUMENTUM.—Increbescente Langobardorum rabie,
sancti Petri basilica tunc extramœniana expilata,
obsessæ urbe, iterum auxilium petit a Carolo verbis
liberalioribus, quam factis. Plura item lateri com-
mittit secreto narranda: dissidentia nescia quid
modeste significat.

^b Domino excellentissimo filio Carolo subregulo
Gregorius papa.

utramque conjungere, ut pios reges efficacius mo-
verent. Nam Dei timore, et amore Petri Rippiaus,
et Carolus maxime affliciebantur. Nequidquam Grego-
rius cum majore domus idem præstat. CENN.

^a Vera lectio Codicis Vindobonensis *ad rogum*, ut
notavit Lambecius, seu melius *ad rogum*, ut Genti-
lotus, diuturnis eruditorum concertationibus modum
imponit. Utrumque vocabulum Du Canguio sonat
preces deprecationem. At rogæ exemplum aliud non
profert, præter epist. 91. *al.* 88. hujus Codicis.
Contra, *rogi*, præ aliis multis habet formulas preca-
riarum, et passim in Regula magistri *rogus Dei*. De
roga itaque dabit res est, præsertim cum Gentilotus
rogum legat et in epist. ead. 88, quod singu-
lare exemplum affertur a Du Canguio. Et liquet, id
nomen apud Anastasium frequens, pro erogatione
tam pontificia quam imperiali adhiberi. Sic Deus-
dedit, Bonifacius V, Severinus et Joannes IV dimise-
runt *omni clero rogam integram* secti 117, 118, 123,
124, et Leo III *rogam in presbyterio maxime ampliavit*.
Factiosi etiam quidam de imperiali erogatione lo-
quentes sect. 121 cum exercitu: *Rogæ vestræ*, in-
quiunt, *quæ is dominus imperator vobis per vicem man-
davit*. Causas, cur hic Magdeburgenses, et postea
Baronius legerint *ad regnum*, non quaero; nullius
enim momenti est causam erroris nosse, cum ipse
error patet. Miror autem Augustini interpretationem
neglectam esse serm. 22 de ss. qua Petrus ipse vo-
catur *clavis ad regnum*: ita ut nisi etiam cubasset
menda, non aliud regnum intelligi debuerit; quam
cœlestis. Perinde an *roga*, quam Tengnagel: semel;
et Lambecius bis legerunt; rogi significationem præ-
ferat, nihil moror: id mirum in modum doleo, quod
Muratorius an. 1754; hanc Codicem juxta Lambecii
recensionem ediderit: at nihilominus in Annalibus
Luceis, an. 741 et 789; mordicus *ad regnum* susti-
et commentariis oneret: ut argumento perspi-

Ob nimium dolorem cordis et lacrymas, iterata
vice tuæ Excellentiae necessarium duximus. asseben-
dum, confidentes te esse amatorem filium beati Petri
principis apostolorum et nostrum; et quod pro ejus
reverentia, nostris obediatis mandatis, ad defenden-
dam Ecclesiam Dei, et peculiarem populum, qui jam
persecutionem et oppressionem gentis [Lamb. om-
gentis] Langobardorum sufferre non possumus. Omnia
enim luminaria ad [Grets. add. honorem] ipsius
principis apostolorum, et quæ a vestris parentibus, et
a vobis offerri solent, ipsi abstulerunt; et quoniam
ad te, post Dominum, confugium fecimus, præterea
nos ipsi Langobardi in opprobrium habent, et oppri-
munt. Unde et ecclesia sancti Petri deudata est,
et in nimiam desolationem redacta; ^d tamen omnes
nostros dolores ²⁴ subtilius in ore posuimus præ-
senti partitori, tuo fideli, quæ [Cenn., quos] in
auribus tuæ Excellentiae suggerere debeat. Tu autem,
filii, habes cum ipso principe apostolorum, hic et in
futura vita, coram omnipotenti Deo nostro, sicut præ
ejus Ecclesia, et nostra defensione: disponeris et
decertaveris, sub omni velocitate, ut cognoscant
omnes gentes tuam fidem et puritatem, atque amo-
rem, quæ habes erga principem apostolorum beatum
Petrum, et nos, ejusque peculia nera populum zelando
et defendendo: ex hoc enim tibi poteris immortalis
[Lamb., Gent., memorialem] et æternam acquirere
vitam.

^c que falso Romanorum pontificum dominium certum
in dubium revocet.

^b Exstat Cent. Magdeb. 8, cap. 10. GRETS.

^c Si igitur Fredegarii continuatore teste, qui
vovus auditur hac in re, legati Gregorii, novum, atque
inauditum antea, munera pretiosa obtinuerant; eaque
nunc sublata dicuntur ex basilica principis apostolorum:
quænam fides habenda est Ruinartio binas
hasce litteras eadem occasione scriptas esse contenden-
ti? Quoniam Pagio juxta morem suum definiendi
(an. 741, n. 8.) ubi agit de morte Greg. III, 28 No-
vembri an. 741: *Aliquot ante menses Gregorius duas
legationes in Franciam ad Carolum majorem domus
miserat, binasque ad eundem litteras dederat?* Contra
si cum Anastasio retrahantur litteræ ad an. 739, et
ad præcedentem legatio, nil clarius desiderari potest.
At de his absurde dictum in Admonitione. Parentum
etiam munera hic laudantur, quæ majorum domus
nulla reperiatur: quare Francorum reges Caroli pa-
rentes nuncupari videntur. Nam legimus apud Anast.
(sect. 85) in Vita Hörmsidæ: *Eodem tempore venit
regnum cum gemmis pretiosis a rege Francorum Chlo-
doveo christiano donum beato Petro apostolo.* Sige-
berto etiam id testante an. 510: *Ipse vero rex misit
Romanam sancto Petro coronam auream cum gemmis,
quæ regnum appellari solet.* CENN.

^d Recte Baron. (739. n. 6) historiam Anastasii
supplens de Langobardorum rebus eo anno gestis
deprecationem hanc comprobat hujus epistolæ testi-
monio. Ib.

^e Silentium nominis mihi persuadet; ut credant
eundem Anchartum: ita ut paucos post dies, ante
ejus discessum expilatio basilicæ facta fuerit. Brevi-
tas litterarum, summa tantum capita leviter tacta,
plura ei secreto commissa: in utraque epistola, non
secus docent: